

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTE ȘI ARTE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD–2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**SECTION OF SOCIALS,
ECONOMICS,
HUMANITIES SCIENCES
AND ARTS OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD–2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTICE ȘI ARTE**

proiectului pentru concursul „Tinerii cercetători” pentru anii 2024-2025, etapa finală, 24.80012.0807.10TC Procese social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă (1812-1917), dr. GHERASIM Cristina, Prioritatea Strategică IV: Provocări societale, Universitatea de Stat din Moldova, perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării la ședința Biroului Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a Academiei de Științe a Moldovei din 6 martie 2026 și a concluziilor experților confidențiali

S-a discutat: Raportul final al proiectului pentru concursul „Tinerii cercetători” pentru anii 2024-2025, conducătorul proiectului – dr. GHERASIM Cristina.

S-a decis:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Foarte bine**” (punctaj calculat – 28).

Calificative pe criterii:

I) Realizarea scopului și obiectivelor, exprimate prin rezultatele obținute:

Scopul și cele patru obiective ale cercetărilor, în linii generale, au fost atinse. Investigarea complexă, propusă de autori, este axată pe procesele social-economice și politice din Basarabia în perioada dominației țariste. Din rezultatele finale reiese că autorii au pus accentele pe câteva aspecte ale problemei cercetate: regimul proprietății forestiere; reforma agrară din 1868; rapoartele Guvernatorului civil al Basarabiei ca surse istorice; relațiile și legislația comercial-vamală; Sudul Basarabiei în componența Principatului Moldovei/României (1856-1878). În fond, există o anumită incoerență între tema generală a proiectului și direcțiile de cercetare executate pe parcurs de echipa de cercetători, fapt care nu diminuează din valoarea certă a rezultatelor înregistrate. Autorii au pus în circuitul științific importante surse de arhivă, editate în cele două culegeri de studii și documente. Metodologia cercetării este una complexă, bazată pe abordările critice și interdisciplinare. Autorii abordează subiecte inovatorii privind aspectele ecologice și impactul politicilor imperiale ruse asupra ecosistemelor din Basarabia.

II) Diseminarea rezultatelor obținute (publicații, brevete de invenție, participarea la conferințe și expoziții):

Pe parcursul executării proiectului autorii au participat cu comunicări la 20 de foruri științifice, dintre care 12 internaționale. Rezultatele cercetărilor au fost materializate prin 19 publicații științifice dintre care 2 culegeri de studii și documente, 9 articole și 9 teze ale comunicărilor prezentate în cadrul conferințelor. Publicațiile autorilor la tema proiectului corespunde exigențelor științifice și metodologice în domeniul cercetării istorice. Autorii au

investigat un volum mare de documente de arhivă în baza cărora au pus în valoare științifică informații relevante și inedite privind problema abordată în proiect. Diseminarea rezultatelor a vizat atât comunitățile academică și universitară, cât și cea pedagogică de la treapta liceală în cadrul programului de formare continuu a cadrelor didactice de la disciplina istoria românilor și universală.

III) Valoarea și impactul socio-economic a rezultatelor obținute. Susținerea sau pregătirea tezelor de doctor în baza rezultatelor din cadrul proiectului (după caz):

Cu referire la valoarea socioeconomică a rezultatelor obținute, echipa de cercetători a cercetat și valorificat documente inedite din arhivele din Republica Moldova, România și Ucraina. Pe dimensiunea economică este relevantă punerea în circuitul științific a două culegeri de studii și documente, lucrările fiind lansate pe piața de carte, fiind astfel susținute și dezvoltate activitățile editoriale. În plan social autorii au abordat realitățile sociale din Basarabia printr-o cercetare complexă, polivalentă și inovatoare. Tematica studiilor publicate reflectă preocupările științifice ale membrilor echipei de cercetare, respectiv și determinarea în acest sens a celor care elaborează tezele de doctorat. Pe dimensiunea socială autorii conceptualizează rolul elitelor basarabene în contextul statutului lor social-politic și al mentalității colective. Pe dimensiunea didactică autorii au reușit să includă rezultatele cercetărilor efectuate în procesul didactic pre-universitar și universitar, prin predarea cursurilor de formare continuu a cadrelor didactice.

IV) Colaborarea la nivel internațional și național și perspective de continuare a proiectului:

Echipa tinerilor cercetători a colaborat pe parcursul executării proiectului cu specialiști din Republica Moldova, România și Ucraina. Colaborarea a constat în schimbul de informații de specialitate și de experiență în domeniul cercetărilor istorice și de valorificare a fondurilor inedite de arhivă, aplicând pe parcurs o metodologie complexă, polivalentă, coroborată cu abordările istoriografice din domeniu. Tinerii cercetători au participat la foruri științifice internaționale, organizate în Republica Moldova și peste hotare. Pe plan intern echipa de tineri cercetători a colaborat cu instituțiile de cercetare din domeniile cercetării istorice și din domeniile conexe istoriei. Aria geografică a colaborărilor la nivel internațional și național este marcată de diversitate.

Concluzii, recomandări:

Proiectul „Procese social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă (1812-1917)” a fost conceput, organizat și executat în conformitate cu cerințele științifice și metodologice în domeniul cercetărilor istorice și a domeniilor conexe istoriei. Rezultatele finale, înregistrate de autori, 20 de participări cu comunicări la foruri științifice și 19 publicații, dintre care două culegeri de studii și documente, converg în favoarea faptului că tinerii cercetători au acționat cu seriozitate și responsabilitate pentru misiunea asumată în cadrul executării proiectului. Autorii au diseminat rezultatele cercetărilor efectuate prin varia platforme informaționale, reușind să elucideze aspectele mai dificile ale problemei abordate. Impactul rezultatelor proiectului este de ordin științific, socioeconomic, cultural și didactic.

Valorile teoretică și aplicativă a rezultatelor cercetărilor sunt sesizate și apreciate înalt în mediile academic și universitar.

Conducător al
Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

mem. cor. Ion HADÂRCĂ

Secretar științific al Secției

dr. Natalia PROCOP